



ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Idy Hanzelovej a členov senátu JUDr. Viery Nevedelovej a Mgr. Petra Melichera, v právnej veci navrhovateľa: **Ing. I. S.**, zastúpeného JUDr. I. Š., proti odporkyni: **Sociálna poisťovňa – ústredie**, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o **výšku starobného dôchodku**, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 7Sd 219/2007-38 z 12. decembra 2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 7Sd 219/2007-38 zo dňa 12. decembra 2008 **z m e ň u j e** tak, že rozhodnutie odporkyne číslo X. zo dňa 21. mája 2007 **z r u š u j e** a vec jej vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom krajského súdu bolo potvrdené rozhodnutie odporkyne č. X. z 21. mája 2007 v spojení s rozhodnutím z 2. decembra 2008, ktorým odporkyňa podľa § 65 zák.č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení a čl. 46 ods. 1 nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnané osoby, samostatne zárobkovo činné osoby a členov rodín pohybujúcich sa v rámci spoločenstva priznala navrhovateľovi od 1. februára 2007 starobný dôchodok v sume 6993 Sk mesačne.

Krajský súd dospel k záveru, že navrhovateľovi bola správne pri rozhodovaní o nároku na starobný dôchodok zohľadnená len doba poistenia získaná podľa právnych predpisov Slovenskej republiky, nakoľko v súlade s článkom 20 Zmluvy medzi Slovenskou republikou

a Českou republikou o sociálním zabezpečení sa doba jeho zabezpečenia získaná ku dňu rozdelenia Českej a Slovenskej Federatívnej republiky považuje za dobu zabezpečenia podľa právnych predpisov Českej republiky z dôvodu, že sídlo jeho zamestnávateľa bolo v čase rozdelenia Českej a Slovenskej Federatívnej republiky na území Českej republiky.

Keďže zamestnávateľ navrhovateľa ku dňu 31. decembru 1992 K., s.r.o. P. mal sídlo na území Českej republiky (túto skutočnosť nespochybňuje ani navrhovateľ), odporkyňa správne rozhodla, keď pri určení sumy starobného dôchodku postupovala podľa uvedeného článku zmluvy a rozhodla o nároku navrhovateľa na starobný dôchodok za obdobie dôchodkového poistenia získané na území Slovenskej republiky po 1. januári 1993 a postúpila žiadosť navrhovateľa na rozhodnutie o jeho nároku za obdobie poistenia získané podľa právnych predpisov Českej republiky nositeľovi poistenia v Českej republike, to je Českej správe sociálneho zabezpečenia.

Súd nemohol akceptovať námietku navrhovateľa, že je ako dôchodca diskriminovaný, nakoľko navrhovateľ nepreukázal, že by s ním bolo zaobchádzané odlišne ako s inými dôchodcami, ktorí sa ocitli v podobnej situácii.

Súd nepredložil návrh navrhovateľa na rozhodnutie o prejudiciálnej otázke ohľadom toho, či článok 20 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení vylučuje aplikáciu článku 11 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení, nakoľko takéto rozhodnutie nemá význam pre rozhodnutie súdu vo veci. Podľa článku 7 ods. 2 písm. c/ nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 sa článok 20 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení naďalej uplatňuje, nakoľko je uvedený v prílohe III. nariadenia, avšak článok 11 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení sa vzhľadom na ustanovenie článku 6 nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71, podľa ktorého toto nariadenie nahrádza ustanovenia každého dohovoru o sociálnom zabezpečení záväzného výlučne pre dva alebo viac členských štátov, neuplatňuje.

Navrhovateľ v odvolaní proti prvostupňovému rozsudku žiadal, aby najvyšší súd predložil európskemu súdnemu dvoru v odvolaní vymedzené prejudiciálne otázky týkajúce sa výkladu čl. 20 a čl. 11 zmluvy medzi Českou republikou a Slovenskou republikou

o sociálnom zabezpečení, pričom podstatou odvolacích námietok navrhovateľa bolo tvrdenie, že

1./ je nedôvodne poškodený deleným poberaním starobného dôchodku z dvoch členských štátov, tak ako to v odvolaní vyčíslil

2./ je poškodený aj tým, že hoci pracoval pre zamestnávateľa so sídlom na území Českej republiky v rozhodnom čase iba od 6. apríla 1992 do 31. decembra 1992, je mu podstatná časť dôchodkovo uznaných dôb zamestnania zhodnotená v systéme sociálneho zabezpečenia Českej republiky a v Slovenskej republike len doba 13 rokov a 272 dní, hoci inak má odpracovaných viac ako 43 rokov.

Odporkyňa žiadala prvostupňový rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd, ako súd odvolací, preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaného odvolania a dospel k nasledovným záverom:

1./ Odvolací súd sa stotožňuje so stanoviskom krajského súdu, pokiaľ nepredložil na rozhodnutie ESD prejudiciálnu otázku týkajúcu sa čl. 20 a čl. 11 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení, s tým rozdielom, že doterajšie skutkové zistenia a právne posúdenie veci odporkyňou v preskúmaných rozhodnutiach nie sú dostatočné na formulovanie navrhovaných prejudiciálnych otázok.

2./ V danej veci je nesporné, že navrhovateľovi bol priznaný starobný dôchodok len na základe zhodnotenia 13 rokov a 272 dní dôchodkového poistenia od 1. apríla 1993 v Slovenskej republike.

3./ Podľa výroku rozhodnutia z 21. mája 2007 prvej vety bol navrhovateľovi priznaný starobný dôchodok podľa § 65 zák.č. 461/2003 Z.z. v sume 6993 Sk od 1. februára 2007. Podľa druhej vety výroku predmetného rozhodnutia navrhovateľovi bol priznaný starobný dôchodok podľa čl. 46 ods. 1 nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnané osoby, samostatne zárobkovo činné osoby a členov ich rodín pohybujúcich sa v rámci spoločenstva. V dôvodovej časti predmetného rozhodnutia je uvedený spôsob výpočtu priznaného dôchodku podľa ustanovení zák.č. 461/2003 Z.z., pričom zmienka o dôvodoch rozhodnutí zodpovedajúcich čl. 46 ods. 1 nariadenia Rady (EHS)

č. 1408/71 nie je žiadna. Z uvedeného hľadiska je rozhodnutie z 21. mája 2007 nepreskúmateľné pre podstatný nedostatok dôvodov.

4./ V konaní o opravnom prostriedku proti uvedenému rozhodnutiu navrhovateľ podaním adresovaným a doručeným súdu dňa 29. novembra 2007 poukázal na to, že u zamestnávateľa K. s.r.o. P. pracoval celkom 360 dní od 6. apríla 1992 do 31. marca 1993, teda menej, ako jeden rok a podľa Zmluvy medzi Českou republikou a Slovenskou republikou o sociálnom zabezpečení aj pri použití čl. 20, aplikácia ktorého je upresnená v čl. 11 ods. 5, t.j. „ak je doba zabezpečenia v druhom štáte kratšia ako jeden rok, nevznikne nárok na dôchodok voči nositeľovi zabezpečenia tohto zmluvného štátu, uvedenú dobu započíta nositeľ zabezpečenia zmluvného štátu tak, akoby bola získaná na jeho území“, mal mu byť priznaný v plnom rozsahu dôchodok v Slovenskej republike.

5./ Podľa výroku rozhodnutia z 2. decembra 2008 č. X. 0 vety prvej bol navrhovateľovi starobný dôchodok priznaný podľa § 65 zák.č. 461/2003 Z.z. od 1. februára 2007 v sume 6993 Sk. Podľa druhej vety výroku starobný dôchodok bol priznaný podľa č. 46 ods. 1 nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 a podľa čl. 20 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení.

Rozdiel vo výroku rozhodnutí z 21. mája 2007 a 2. decembra 2008 spočíva v tom, že v druhom (pozmeňujúcom rozhodnutí) je uvedený aj čl. 20 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení.

Rozdiel v dôvodových častiach oboch rozhodnutí je ten, že okrem uvedenia spôsobu výpočtu priznaného dôchodku podľa ustanovení zák.č. 461/2003 Z.z. doslovne zhodne v oboch rozhodnutiach, rozhodnutie z 2. decembra 2008 obsahuje nasledujúce dôvody:

„Podľa prílohy III nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnané osoby, samostatne zárobkovo činné osoby a ich rodiny, ktorí sa pohybujú v rámci spoločenstva, sa ustanovenia čl. 12, 20 a 33 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení naďalej uplatňujú bez ohľadu na čl. 6 uvedeného nariadenia.

Podľa čl. 20 ods. 1 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení doby zabezpečenia získané pred dňom rozdelenia Českej a Slovenskej Federatívnej republiky sa považujú za doby zabezpečenia toho zmluvného štátu, na ktorého území mal zamestnávateľ občana sídlo ku dňu rozdelenia Českej a Slovenskej Federatívnej republiky alebo naposledy pred týmto dňom.

Keďže zamestnávateľ mal ku dňu 31. decembru 1992 sídlo na území Českej republiky (podľa evidenčného listu dôchodkového zabezpečenia je zrejmé, že ku dňu rozdelenia republiky navrhovateľ pracoval na území Českej republiky), všetky doby zabezpečenia od 1. septembra 1959 do 31. marca 1993 sa v súlade s uvedeným čl. 20 považujú za doby zabezpečenia Českej republiky.“ (koniec citátu).

Následne rozhodnutie obsahuje odkaz na prílohu rozhodnutia z 21. mája 2007.

6./ Z uvedeného vyplýva, že odporkyňa v poradí druhom, pozmeňujúcim rozhodnutí uviedla len citáciu prílohy III nariadenie č. 1408/71 a čl. 20 Zmluvy, nevysvetlila však v súlade s ustanovením § 209 ods. 3 a 4 zák.č. 461/2003 Z.z., akými úvahami bola vedená pri hodnotení dôkazov (zhodnocovaných dôb poistenia) a pri použití právnych predpisov, na ktorých základe rozhodovala, a to pokiaľ ide o rozhodnutie podľa čl. 46 nariadenia uvedeného vo výroku rozhodnutia, pričom v dôvodnej časti sa o ňom ani nezmieňuje. Aj vo vzťahu k uvedenému rozhodnutiu je potrebné vysloviť jeho nepreskúmateľnosť.

Odvolačí súd postráda v pozmeňujúcim rozhodnutí aj vyjadrenie toho, ako sa odporkyňa vysporiadala s námietkami vznesenými proti prvotnému rozhodnutiu, najmä pokiaľ ide o spôsob hodnotenia doby 360 dní vo fy K. podľa čl. 11 Zmluvy, čoho sa navrhovateľ výslovne domáhal. Odvolačí súd poukazuje na to, že predmetom preskúmavania v správnom súdnictve je zákonnosť rozhodnutia, pričom ani jedno z preskúmaných rozhodnutí samostatne a ani v ich vzájomnej spojitosti nedáva súdu možnosť preskúmať zákonnosť rozhodnutia z hľadísk namietaných navrhovateľom vzhľadom na nedostatok relevantných dôvodov. Odporkyňa najmä neuviedla, akými právnymi úvahami sa riadila, ak nepoužila Čl. 11 Zmluvy, hoci sa toho navrhovateľ výslovne domáhal.

7./ Odvolačí súd so zreteľom na doterajšie skutkové zistenia považuje za relevantné tvrdenia navrhovateľa, že na svojom celkovom dôchodku (zo Slovenskej republiky a z Českej

republiky) môže byť ukrátený, najmä so zreteľom na skutočnosť, že nositeľ poistenia podľa čl. 20 Zmluvy bol určený v súvislosti s existenciou zamestnávateľa k 1. januáru 1993 v Českej republike, napriek tomu, že celková doba tohto poistenia bola len 360 dní. Odporkyňa nevykonala prepočty teoretického dôchodku navrhovateľa v prípade, ak by bol posudzovaný len podľa právnych predpisov Slovenskej republiky a neuviedla, na základe akej právnej úvahy dospela k záveru, že tvrdenie navrhovateľa, že v Českej republike pracoval menej ako jeden rok, je irelevantné.

Z týchto dôvodov odvolací súd prvostupňový rozsudok zmenil podľa § 250l ods. 2 v spojitosti s § 250ja ods. 3 OSP a rozhodnutia odporkyne zrušil a vec vrátil na nové konanie a rozhodnutie.

O náhrade trov konania súd nerozhodol, keďže trovy právneho zastúpenia neboli vyčíslené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. januára 2010

JUDr. Ida Hanzelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová